

Historie uit de Top van Limburg (Afl. 6)

‘Het Duits lijntje’

De Top van Limburg heeft een bijzonder spoorwegverleden. Aan het einde van de 19e eeuw was Gennep een bloeiend spoorstadje. Hier waren het hoofdkantoor, het grensstation en de werkplaatsen gevestigd van de particuliere NBDS, [de Noord Brabantsch Deutsche Spoorwegmaatschappij](#). Station Gennep was een van de grootste grensstations van Nederland. Het NBDS traject Boxtel–Gennep–Wezel ([fotofilm](#)) was omstreeks 1900 een onderdeel van de snelste verbinding tussen Londen – Berlijn – St.Petersburg en overbrugde de Maas en de Rijn. De ‘[Blauwe Brabander](#)’, een van de ‘hoge snelheidstreinen’ in die jaren, speelde hierbij een belangrijke rol. In Gennep stopten de keizer van Duitsland en de tsaar van Rusland als ze in Londen op familiebezoek gingen bij hun oma, koningin Victoria. Op onderstaande foto staan koningin Wilhelmina en prins Hendrik afgebeeld, met op de achtergrond station Gennep. Ook het internationale postverkeer van Groot-Brittannië en de VS met Noord- en Oost Europa liep via het Duits lijntje.

Al die bedrijvigheid bracht de nodige welvaart met zich mee in het stadje Gennep. In de ‘fotofilm’ [Spoorstad Gennep](#) kunt u een virtuele wandeling maken door Gennep omstreeks 1910. Zo krijgt u een goed beeld van deze bloeiende welvaart.

De loswal in Gennep, in combinatie met station Gennep, speelde in de 19de eeuw een bijzondere rol in de bedevaart naar Kevelaar. Een deel van de Nederlandse bedevaartgangers arriveerde namelijk per boot. Ze liepen vervolgens naar grensstation Gennep en stapten op de trein en reisden via het Duits lijntje verder naar Kevelaar. Een pelgrimage naar Kevelaar hoorde in die dagen bij de normale katholieke

geloofsbeleving. Centraal stond hierbij devotie en ontspanning. De processietreinen vormden een van de grootste inkomstenbronnen van de particuliere NBDS.

In Gennep herinnert nog veel aan dit bijzondere spoorstadverleden, waaronder een echte locomotief, de loc 094, de directiewoning, douanewoningen, spoorwegwoningen en een complete wijk in tuindorp-stijl. Verder kan men er twee permanente exposities bezoeken. Een ervan is [Miniatuurspoorstad Gennep](#). Er is in totaal meer dan 12 jaar gewerkt aan deze modelbaan die meer dan 14 meter lang is. Hij is tijdens de [openingstijden van de bibliotheek](#), waar hij zich bevindt, gratis te bezichtigen. In [Museum het Petershuis](#) vindt u een volledige afdeling gewijd aan het Duits lijntje. Hier treft u, onder andere, een maquette van station Gennep, schaalmodellen van de beroemde Blauwe Brabander en een wagon met films aan.

Ook in het bezoekerscentrum Martinustoren zijn verwijzingen naar dit bijzondere verleden te vinden. Op de [website](#) van het bezoekerscentrum vindt u tevens talrijke foto's, films en fiets- en wandelroutes. U kunt hier twee fietsroutes downloaden over de spoorlijn: de "[Pantsertrainroute](#)" en de "[Tsaren en Keizersroute](#)". Een impressie van de routes krijgt u via de routefilmtrailers: de [Pantsertrainroutefilm](#) en de [Tsaren en Keizerroutefilm](#). Er is ook een wandeling die u kunt downloaden: '[Gennep Spoorstadwandeling](#)'

De Eerste Wereldoorlog betekende het economisch einde van de NBDS. Het Duits lijntje zou nog twee keer een rol spelen op het wereldtoneel: op 10 mei 1940 bij de inval door nazi-Duitsland en in februari 1945 bij de geallieerde inval in Duitsland. Tijdens deze slag om de Niederrhein, operatie Veritable, werd station Gennep verwoest.

Het huidige busstation in Gennep is gelegen op een historische plek. Vanaf deze locatie vindt al bijna 150 jaar personenvervoer plaats. Hier was namelijk het emplacement van grensstation Gennep gelegen. De historie begon met de Gennepse particuliere spoorwegmaatschappij NBDS. Ze exploiteerde een deel van de kortste treinverbinding

tussen Londen en Berlijn. In 1913 richtte ze de dochteronderneming M.B.S. op, de Maas-Buurtspoorweg. Deze begon met stoomtrams en ging na W.O.II helemaal over op busvervoer. De panelen bij de bushalte en de Loc 094 vertellen het bijzondere verhaal d.m.v. historische foto's en tekst.